Jaarstukken

RUD Drenthe

2016

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling van de RUD Drenthe, 10 juli 2017

Voorzitter,

Secretaris,

Inhoud

Voorwoord **3**

Inleiding **4**

1. Jaarverslag RUD Drenthe **5**

1.1 Beleidsverantwoording 5
1.1.1 Milieutaken 5
1.1.2. Onvoorzien 12

1.2 Paragrafen 12
1.2.1 Leges/lokale heffingen 12
1.2.2 Weerstandsvermogen 13
1.2.3 Financiering/treasury 16
1.2.4 Bedrijfsvoering 17

2. Jaarrekening RUD Drenthe **19**

2.1 Balans per 31 december 20

2.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over de begrotingsronde 22

2.3 Toelichtingen 23
2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 23
2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2016 25
2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016 33

2.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 43

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Gemeenschappelijke Regeling Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (hierna te noemen: RUD Drenthe) over het jaar 2016.

In dit jaarverslag vertellen we wat we in het jaar 2016 gedaan en bereikt hebben en geven we inzicht in de financiële resultaten.

In dit derde jaar na oprichting van de RUD Drenthe is een tussenevaluatie uitgevoerd. De conclusies daarvan zijn positief: de voortvarende ontwikkeling van de RUD Drenthe wordt alom gewaardeerd, de kwaliteit van de VTH-taken is toegenomen en de deelnemers zijn over het algemeen tevreden. Uiteraard is ook een aantal aanbevelingen meegegeven waar inmiddels voortvarend aan wordt gewerkt onder regie van de Raad van Opdrachtgevers.

Het jaar 2016 is voor de RUD Drenthe een intensief jaar geweest waarin wezenlijke veranderingen zijn doorgevoerd. Er is voor het eerst gewerkt met De Drentse Maat, waarin een uniform werkprogramma voor alle bevoegde gezagen is afgesproken. Daarnaast is in samenwerking met de Omgevingsdienst Groningen een eigen zaaksysteem - het LOS (LeefOmgevingsSysteem) - geïmplementeerd. Na een moeizaam verlopen aanbestedingstraject in 2015/2016 is ook de implementatie gepaard gegaan met forse aanloopproblemen die deels nog in 2017 doorlopen. De beoogde voordelen van het LOS – uniform en efficienter werken en verbeterde verantwoordingsrapportages – zijn helaas nog niet bereikt. Ook is des te meer duidelijk geworden dat voor het echt efficienter krijgen van de processen het digitaliseren van aan te leveren dossiers door de deelnemers met prioriteit moet worden opgepakt.

Met al deze ontwikkelingen hebben we veel van onze medewerkers en de medewerkers van onze deelnemers gevraagd. Dat ondanks deze problemen de werkzaamheden zonder noemenswaardige kwaliteitsverliezen en achterstanden zijn verricht is een groot compliment aan al deze mensen waard. Ook zullen we in 2017 extra zorg besteden aan de hoge werkdruk die is ontstaan binnen onze organisatie.

Financieel gezien sluit het jaar 2016 iets positiever af dan bij begroting(swijziging) was voorzien: in plaats van de begrote € 673.166 negatief is 2016 afgesloten met € 502.897 negatief (een positief verschil van € 170.269). De jaarrekening is door de accountant beoordeeld. Op basis van die beoordeling kunnen we na vaststelling op een goedkeurende accountantsverklaring rekenen.

We bouwen in 2017 verder aan een professionele organisatie, waarin we samen met inwoners, bedrijven en bestuurders zorgdragen voor een veilige en duurzame leefomgeving.

Het Dagelijks Bestuur van de RUD Drenthe,

M. Hoogeveen,
Voorzitter

M. Heidekamp-Prins
Secretaris

Inleiding

De RUD Drenthe is een samenwerkingsverband tussen alle Drentse gemeenten en de provincie Drenthe op het gebied van milieu. De RUD Drenthe voert alle uitvoerende milieutaken uit.

De 12 Drentse gemeenten en de provincie Drenthe zijn samen eigenaar van de RUD Drenthe. Alle 13 deelnemende partijen aan de RUD Drenthe hebben bij de start van de RUD Drenthe het milieubrede takenpakket ingebracht. De RUD Drenthe voert als backoffice opdrachten uit voor de deelnemende partijen.
De gemeenten en de provincie blijven bevoegd gezag en eerste aanspreekpunt voor de samenleving. De gemeenten en de provincie blijven daarbij verantwoordelijk voor het milieubeleid en prioriteitstelling op lokaal niveau.

De jaarstukken van de RUD Drenthe bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het jaarverslag vindt u onze beleidsverantwoording en de verplichte paragrafen. In de jaarrekening wordt een toelichting gegeven op de balans en op de baten en lasten over 2016.

1. Jaarverslag RUD Drenthe

1.1 Beleidsverantwoording

1.1.1 Milieutaken

Algemeen
De inzet van de RUD Drenthe is gericht op een veilige en duurzame leefomgeving in Drenthe.

Onze klanten kunnen er op vertrouwen, dat we onze taken goed uitvoeren volgens de bestuurlijk gemaakte afspraken. We zijn klant- en oplossingsgericht en ondersteunen onze klanten adequaat en deskundig. We borgen de noodzakelijke menskracht en kennis voor de uitvoering van deze taken.

Doelstellingen
De doelstellingen van de RUD Drenthe zijn:

1. de RUD Drenthe zorgt ervoor dat de taakuitvoering voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen, onder voorwaarde dat zij daarvoor de opdracht en de financiële middelen krijgt;

2. de RUD Drenthe zorgt voor een kwalitatief goede uitvoering van taken;

3. de RUD Drenthe zorgt voor een goede afstemming/samenwerking met partijen die participeren in de RUD Drenthe, de partijen waarvoor taken worden uitgevoerd en de andere handhavingspartners;

4. de RUD Drenthe zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in de gehele regio, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties.

5. de RUD Drenthe zorgt ervoor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering door de afzonderlijke organisaties;

6. de RUD Drenthe zorgt voor een breed pallet aan ontwikkelingsmogelijkheden in termen van specialismevorming en doorgroeimogelijkheden;

7. de RUD Drenthe draagt bij aan verdergaande innovatie in de aanpak en organisatie van de VTH-taken;

8. de RUD Drenthe zorgt ervoor dat specifieke expertise wordt geborgd en waar mogelijk verder wordt uitgebouwd.

Wat hebben we bereikt?
Algemeen: In de tussenevaluatie die in opdracht van het Algemeen Bestuur is uitgevoerd over de jaren 2014 en 2015 is als hoofdconclusie naar voren gekomen dat de RUD Drenthe succesvol is en in ruime mate in staat is te (gaan) voldoen aan de doelstellingen van haar bedrijfsplan.

1. De RUD Drenthe neemt bij de uitvoering van de VTH-taken de kwaliteitscriteria 2.1, voor zowel personeel en organisatie als voor de proceskwaliteit in acht, ook bij inhuur en uitbesteding van werk. Het in 2016 in gebruik genomen Leefomgevingssysteem (LOS) kan ons hierbij gaan ondersteunen.

2. De RUD Drenthe zorgt voor deskundige en professionele medewerkers. Daar waar nodig worden opleidingen en trainingen gevolgd. De ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden bijgehouden en waar nodig geïmplementeerd. Kennis is gebundeld en wordt steeds meer gedeeld door kennisoverleg. Met andere omgevingsdiensten (met name de noordelijke omgevingsdiensten) wordt kennis en ervaring gedeeld en waar nodig wordt personeel van elkaar ingehuurd. Binnen de RUD Drenthe zijn eigen Brzo-specialisten opgeleid, 1 inspecteur en 1 vergunningverlener. Momenteel is een vergunningverlener nog in opleiding.

3. Uit het rapport “Tussenevaluatie RUD Drenthe 2014-2015” dat in 2016 is verschenen, blijkt dat de afstemming met de opdrachtgevers goed verloopt. De overlegstructuur functioneert deels goed, wel is in de tussenevalutie de aanbeveling gedaan om de governancestructuur te verduidelijken. Behalve met de opdrachtgevers werkt de RUD Drenthe samen met verschillende handhavingspartners, waaronder politie, Openbaar Ministerie, waterschappen en Arbeidsinspectie. Verder is er samenwerking met andere uitvoeringsorganisaties als de Omgevingsdienst Groningen, de FUMO, de Brzo-RUD Noord-Nederland en Omgevingsdienst NL.

4. Het uitvoeringsprogramma is vanaf 2016 voor een groot deel gebaseerd op de Drentse Maat. Deze maat staat voor één uniform uitvoeringsniveau. In deze Drentse Maat is op basis van het inrichtingenbestand per deelnemer een inschatting van te leveren producten gemaakt. Door per product (voorlopige) kentallen voor ureninzet te hanteren is het jaarprogramma voor de Drentse Maat-producten opgesteld. Naast de uniforme uitvoeringsproducten zijn per deelnemer diverse niet-Drentse Maat-producten in het uitvoeringsprogramma opgenomen .

5. In augustus 2016 heeft de RUD Drenthe het LOS in gebruik genomen. Het LOS is een systeem voor zaakgericht werken dat gezamenlijk met de Omgevingsdienst Groningen is aanbesteed. Dit is een belangrijke stap naar verdere uniformering van werkprocessen. De implementatie van het systeem heeft veel aanloopproblemen, waardoor de invoering veel meer tijd kost dan was voorzien. Ook zijn de verwachte functionaliteiten nog niet allemaal beschikbaar en worden de afspraken tot verdere doorontwikkeling van het systeem nog onvoldoende nagekomen om alle beoogde efficiencyvoordelen te kunnen behalen. Optimalisatie heeft hoge prioriteit binnen de organisatie. Om op termijn echte efficiencywinst te behalen met het nieuwe systeem is vergaande digitalisering van de processen noodzakelijk. Daarvoor is bij de start van de RUD Drenthe aangegeven dat adequate digitale aanlevering vanuit de deelnemers een kritische succesfactor is om van de RUD Drenthe een echt efficiente uitvoeringsorganisatie te kunnen maken. Tot op heden is slechts bij een klein aantal deelnemers de volledige digitale aanlevering op orde gebracht.

6. We hebben onze medewerkers uitgerust met moderne ICT-middelen waarmee ze plaats- en tijdsonafhankelijk kunnen werken en die het digitaal werken ondersteunen. Onze medewerkers hebben waar gewenst opleidingen kunnen volgen om zich verder te ontwikkelen. Door de schaal van de RUD Drenthe is het in een aantal gevallen mogelijk geweest dat medewerkers zich hebben kunnen specialiseren.

7. De organisatie van de RUD Drenthe is volop in ontwikkeling. Sinds de start wordt gewerkt om de basis op orde te krijgen en de VTH-taken uniform en professioneel op te pakken. Zo zal het toezicht worden ontwikkeld van incidentgestuurd naar branche- en systeemgericht en uiteindelijk risicogestuurd toezicht. Binnen de organisatie bestaat een sterke drive om te werken aan verdere kwaliteitsontwikkeling en professionalisering. Ook de invoer van het LOS zal bijdragen aan een goede organisatie en aanpak van onze VTH-taken.

8. Door de opleiding van onze medewerkers en de schaal van onze organisatie hebben we onze expertise in 2016 verder kunnen uitbreiden. Binnen de RUD Drenthe zijn eigen Brzo-specialisten opgeleid, 1 inspecteur en 1 vergunningverlener. Momenteel is een vergunningverlener nog in opleiding.

Productie 2016
Onderstaande tabel geeft het aantal Drentse Maat-producten afgeronde zaken per opdrachtgever weer voor 2016. Per 2016 is de RUD Drenthe gaan werken met de Drentse Maat deze producten worden op aantallen geteld. De niet-Drentse Maat wordt gerekend in uren. De opdrachtgevers zijn periodiek gedetailleerd geïnformeerd over de productie.

De productiecijfers zijn gebaseerd op de gegevens uit Liza. De verwachting is dat de werkelijke productie hoger is, aangezien opdrachten niet altijd op de juiste wijze zijn verstrekt aan de RUD Drenthe en daardoor niet allemaal in Liza zijn opgenomen. Bovendien is het kental voor de verschillende producten verschillend, waardoor het aantal afgeronde zaken geen indicatie is voor de totoale tijdsbesteding aan de Drentse Maat-producten. In de rapportage per opdrachtgever is dit wel inzichtelijk gemaakt. Hierin is ook inzicht gegeven in de tijdsbesteding aan zaken die niet direct zijn toe te rekenen aan een Drentse Maat product zoals kennisuitwisseling en het opstellen van rapportages.

Opdrachtgever	Jaarprogramma Drentse Maat 2016	Aantal verstrekte opdrachten 2016	Aantal afgeronde zaken 2016
Aa en Hunze	426	366	344
Assen	683	573	544
Borger-Odoorn	426	282	267
Coevorden	647	474	349
De Wolden	563	361	285
Emmen	1.507	1.562	1.371
Hoogeveen	726	523	447
Meppel	581	363	344
Midden-Drenthe	783	629	553
Noordenveld	417	292	246
Provincie Drenthe	102	272	235
Tynaarlo	386	191	168
Westerveld	460	355	323
Totaal	**7.707**	**6.243**	**5.476**

Onderstaand het overzicht voor de niet-Drentse Maat maar dit betreft een overzicht met daarin het jaarprogramma (op uren) en de werkelijk gemaakte uren.

Opdrachtgever	Jaarprogramma niet-Drentse Maat 2016 (op uren)	Aantal gemaakte uren 2016
Aa en Hunze	971	732
Assen	2.343	3.235
Borger-Odoorn	255	400
Coevorden	1.585	1.315
De Wolden	1.149	1.300
Emmen	17.325	15.672
Hoogeveen	3.953	2.652
Meppel	1.503	1.192
Midden-Drenthe	1.554	2.801
Noordenveld	1.718	1.398
Provincie Drenthe	23.149	23.380
Tynaarlo	1.207	888
Westerveld	185	939
Totaal	**56.897**	**55.904**

Financiële positie

Wat heeft het gekost?
De programmaverantwoording biedt inzicht in: de gerealiseerde baten en lasten. Het programma milieutaken is in 2016 afgesloten met € 11.415.034 aan baten en € 11.917.932 aan lasten. Dit geeft een negatief resultaat van € -502.897.

Onderstaande tabel geeft een nadere detaillering van de begroting en de realisatie over 2016.

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Begrotings-afwijking
Baten	**11.683.056**	**11.415.034**	**268.022**
Lasten			
Personeel	9.345.851	9.598.302	-252.450
Materieel	*51.000*	*38.029*	*12.971*
Uitvoeringskosten eigen beheer	*2.363.971*	*2.174.096*	*189.875*
Projectkosten	*170.000*	*80.864*	*89.136*
Kapitaallasten	*18.000*	-	*18.000*
Incidentele lasten	*285.000*	*26.641*	*258.359*
Totale lasten	**12.233.822**	**11.917.932**	**315.890**
Onvoorzien	122.400	-	122.400
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-673.166**	**-502.897**	**-170.269**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	**-673.166**	**-502.897**	**-170.269**

Analyse van het resultaat t.o.v. de begroting
De jaarcijfers laten op een aantal posten een substantiële afwijking zien ten opzichte van de begroting. De personeelskosten als geheel (incl. inhuur) zijn hoger dan begroot, doordat er nieuwe projecten zijn verricht die niet waren opgenomen in het jaarprogramma. De kosten zijn deels verantwoord op projectkosten en een bedrag op personeelskosten. Hier staan ook projectbaten tegenover. Verder heeft de ontwikkeling en inrichting van LOS extra personele inzet met zich meegebracht.

De PIOFACH-taken eigen beheer zijn in het jaar 2016 nog niet volledig uitgevoerd. Dit heeft te maken met lagere kosten voor licentie/ICT-kosten en overige kosten. De licenties en daarmee de kosten op de aansluiting voor de landelijke voorzieningen zoals KvK en de basisregistratie zijn nog niet volledig ingevoerd omdat het zaaksysteem (LOS) pas in de loop van 2016 in gebruik is genomen. Ook zijn de overige kosten lager dan begroot. Zie toelichting hieronder.

De incidentele kosten bestaan uit kosten ondersteuning nieuwe organisatie ad € 26.641 (begroot € 100.000). Deze zijn maar deels gebruikt. Anderzijds vallen onder deze post de begrote kosten voor Asbest- en zonebeheer. Deze werkzaamheden zijn voor een groot gedeelte uitgevoerd. De kosten zijn echter verantwoord onder inhuur personeel.
Uit de jaarrekening blijkt dat de mee- en tegenvallers vooral een incidenteel karakter hebben. Op basis van een analyse van de jaarcijfers zullen we de consequenties voor de meerjarenbegroting in beeld brengen.

De afwijkingen ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt door een aantal zaken.

1. De deelnemersbijdrage is conform begroting geweest. Echter, een gedeelte van de deelnemersbijdrage is bestemd als bijdrage voor de investeringen in het nieuwe zaaksysteem LOS. Dit gedeelte wordt dan ook rechtstreeks ten gunste van de materiële vaste activa op de balans gebracht en moet daarom, evenals in vorige begrotingsjaren, in de jaarrekening gepresenteerd worden als verlaging van de deelnemersbijdrage.
2. Incidentele meevaller: De loonsom valt lager uit dan de begroting vooral door niet ingevulde vacatureruimte. De personeelskosten als geheel (incl. inhuur) zijn hoger dan begroot, doordat nieuwe projecten zijn verricht die niet waren opgenomen in het jaarprogramma. Hier staan ook projectbaten tegenover. Verder heeft de ontwikkeling en inrichting van LOS extra personele inzet met zich meegebracht. Per saldo is er een nadeel van ongeveer € 330.000. Hierin is ook € 275.000 verwerkt als gevolg van het treffen van een verplichting voor het Individueel Keuze Budget (IKB). In de gewijzigde begroting van 2016 was hier al rekening mee gehouden.
3. De overige personeelskosten: De afwijking op deze post is een saldo van lagere opleidingskosten en lagere algemene kosten. Er zijn vooral op concernniveau minder opleidingskosten gemaakt dan begroot. De begrote kosten voor vakgerichte opleidingen zijn wel grotendeels besteed.
   De algemene kosten zijn begroot op 3% van de loonsom. De werkelijke kosten zijn in 2016 iets lager uitgevallen. De verwachting is dat deze kosten in de toekomst verder zullen blijven stijgen doordat de organisatie in een nieuwe fase komt.
4. De reiskosten vallen lager uit dan begroot. De verwachting is dat de reiskosten gaan stijgen doordat medewerkers door de invoering van LOS meer provinciebreed ingezet zullen worden.
5. Materieel: in 2014 heeft de RUD Drenthe materieel meegekregen van de bevoegde gezagen. In 2016 is voor het eerst vervanging hiervan nodig geweest.
6. Uitvoeringskosten in eigen beheer: In 2016 is er een raming gemaakt voor de PIOFACH-taken eigen beheer. In het jaar 2016 zijn deze taken nog niet volledig uitgevoerd. Dit heeft te maken met lagere kosten voor licentie/ICT-kosten en overige kosten. De licenties en daarmee de kosten op de aansluiting voor de landelijke voorzieningen zoals KvK en de basisregistratie zijn nog niet volledig ingevoerd als gevolg van de vertraging van het zaaksysteem (LOS). Hierdoor heeft er een

onderbesteding van dit budget plaatsgevonden. Ook zijn de overige kosten lager dan begroot doordat er maar weinig juridische trajecten zijn geweest voor de interne bedrijfsvoering. De OR heeft in 2016 de aan hun beschikbare gestelde middelen voor een groot deel niet hoeven te benutten.

7. Leges: Het saldo van kosten (projectkosten) en opbrengsten komt ruim onder het begrote saldo. De reden is dat er relatief kleine en minder bouwaanvragen zijn aangevraagd en door een gedeeltelijke kwijtschelding van ca.(€ 8.000) in 2016 van een legesbedrag dat in 2015 is ontvangen.
8. Kapitaalslasten: Er zijn geen rentekosten. De projectkosten voor LOS worden in tegenstelling tot de begroting niet gedeeltelijk geactiveerd en hierdoor vervallen de rente kosten. Daarmee vervallen de kapitaallasten in de begroting 2017. Hiertoe zal een begrotigingswijziging worden ingediend.
9. Incidentele kosten:
    a. Lagere kosten (€ 100.000) ondersteuning nieuwe organisatie: Deze post is maar deels gebruikt. (€ 27.000)
    b. Kosten Asbest- en zonebeheer: De werkzaamheden zijn voor een groot gedeelte uitgevoerd. (ca. 1.325 uren en € 164.000) De kosten zijn echter geboekt onder inhuur personeel.
10. Van de post Onvoorzien is in 2016 geen gebruik gemaakt.

	Bedrag	**Structureel/incidenteel**
Deelnemersbijdrage	- 391.171	Incidenteel
Projectbaten (o.a. Leges)	123.149	Incidenteel
Loonsom	603.020	Incidenteel
Inhuur	-1.035.132	Incidenteel
Overige personeelskosten	101.685	Incidenteel
Reiskosten	77.977	Incidenteel
Materieel	12.971	Incidenteel
Uitvoeringskosten eigen beheer	189.875	Incidenteel
Projectkosten (Leges)	89.136	Incidenteel
Kapitaallasten	18.000	Incidenteel
Incidentele kosten	258.359	Incidenteel
Onvoorzien	122.400	Incidenteel
Totaal	**170.269**	

Balanspositie

(Bedragen in euro's)

Activa	31 december 2016	31 december 2015
VASTE ACTIVA		
Totaal materiële vaste activa	€ -	€ -
VLOTTENDE ACTIVA		
Totaal vlottende activa	€ 4.492.446	€ 6.047.918
TOTAAL ACTIVA	**€ 4.492.446**	**€ 6.047.918**

Passiva	31 december 2016	31 december 2015
VASTE PASSIVA		
Totaal vaste passiva	€ 699.199	€ 1.202.096
VLOTTENDE PASSIVA		
Totaal vlottende passiva	€ 3.793.246	€ 4.845.821
TOTAAL PASSIVA	**€ 4.492.446**	**€ 6.047.918**

Toelichting
De balans van de RUD Drenthe geeft de financiële positie ultimo 2016 weer. In 2016 sluit de RUD Drenthe af met een positief eigen vermogen van € 699.199. Er was een positief eigen vermogen geprognotiseerd van € 529.000 (niet rekening houdend met de besteding van de bestemmingsreserve “optimalisering bedrijfsvoering”). Hierdoor heeft de RUD Drenthe ultimo 2016 een hoger eigen vermogen dan geprognotiseerd. Dit geeft de RUD Drenthe een goede uitgangspositie voor de komende jaren waarin het opgebouwde weerstandsvermogen toereikend is om aantal ontwikkelingen met financiële consequenties op te kunnen vangen (zie paragraaf Weerstandsvermogen).

Personeel
Ziekteverzuim
In 2016 was het ziekteverzuimpercentage 3,61% (*2015: 2,55%*). Dit is een stijging t.o.v. 2015 en komt uit boven het streefcijfer van 3,0%. Hierbij is de meldingsfrequentie 1,17 (*2015: 1,21*) met een gemiddelde verzuimduur van 7,1 dagen (*2015: 4,1*). De stijging van het ziekteverzuimcijfer is een aandachtspunt voor 2017. Mede op basis van het eind 2016 uitgevoerde PAGO (periodiek arbeidsgeneeskundig onderzoek) zal worden bepaald welke maatregelen noodzakelijk zijn. Duidelijk is dat er binnen de organisatie een hoge werkdruk wordt ervaren. Gelet op de nog bestaande problemen rondom bijvoorbeeld digitale aanlevering van dossiers en de invoering van het nieuwe zaaksysteem lijken de efficiencymaatregelen op onderdelen onevenredige druk binnen de organisatie op te leveren.

Bezetting
In 2016 kwam de gemiddelde gerealiseerde bezetting 111,29 fte (*2015: 111,54 fte*) van het personeel in loondienst (vast) onder de begrote formatie van 116,4 fte (*2015: 124,69 fte*) uit. De niet ingevulde vacatureruimte is ingevuld door de inhuur van personeel. De vaste bezetting ultimo 2016 komt uit op 113,29 fte (*2015: 111,51 fte*).

Onderstaande tabel geeft de gemiddelde bezetting over 2016 weer.

	Fte begroot voor wijziging	Fte begroot na wijziging	Fte gerealiseerd	Verschil	Aantal Werknemers
Totaal RUD Drenthe	115,3	116,4	111,29	5,1	129

Toekomstverwachting
De organisatie zal ook de komende jaren in ontwikkeling blijven o.a. door veranderde wet- en regelgeving zoals het Besluit omgevingsrecht (bor), de Omgevingswet en de Landelijke Handhavingsstrategie. We moeten hierop blijven inspelen en zullen de organisatie hier zo nodig op aanpassen.

1.1.2. Onvoorzien

In de primitieve begroting is in ons programma een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen ad € 122.400. De raming van deze post is gebaseerd op ongeveer 1% van de begroting, wat geldt als gebruikelijk percentage.

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Begrotings-afwijking
Onvoorzien	122.400	-	122.400
Totaal	**122.400**	**-**	**122.400**

Er zijn geen kosten geweest in 2016, die niet binnen de reguliere begrotingsposten konden worden opgevangen.

1.2 Paragrafen

De RUD Drenthe dient als uitvoeringsorganisatie de BBV Gemeenten te volgen. Dit houdt in dat er ook een aantal paragrafen dienen te worden opgenomen in de jaarstukken en de begroting. Echter, niet alle paragrafen zijn van toepassing op de RUD Drenthe. Zo worden de paragrafen Onderhoud kapitaalgoederen, Grondbeleid en de Verbonden partijen niet opgenomen in dit verslag. Met betrekking tot rechtmatigheid is een verantwoording opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

1.2.1. Leges/lokale heffingen
De RUD Drenthe is gemandateerd door de provincie inzake de inning en heffing van leges voor de luchtvaart en de BRIKS-taken. Per saldo leverde dit in 2016 een opbrengst op van € 15.165. Dit is aanzienlijk lager dan het begrote bedrag (€ 88.000). De reden is dat er minder bouwaanvragen zijn geweest in 2016. Daarnaast is in 2016 een legesbedrag (ontvangen in 2015) gedeeltelijke kwijtgescholden.

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Verschil
Opbrengsten	258.000	96.029	161.971
Kosten	170.000	80.864	89.136
Totaal	**88.000**	**15.165**	**72.835**

Het beleid ten aanzien van leges en de legesverordening wordt bepaald door de provincie Drenthe. De legesverordening wordt met ingang van 1 januari 2017 geactualiseerd. Dit heeft geen effect op de legesopbrengst in 2016.

1.2.2 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de RUD Drenthe in staat is tegenvallers op te vangen. Aangezien alle structurele verplichtingen in de begroting opgenomen zijn, is het weerstandsvermogen voornamelijk bedoeld voor het opvangen van risico's.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit - de middelen en mogelijkheden waarover de Gemeenschappelijke Regeling (GR) beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken - en de risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Het minimaal aan te houden weerstandsvermogen is afhankelijk van de grootte van de GR en de te onderkennen financiële risico's.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken. Het gaat daarbij voor de RUD Drenthe om de volgende elementen.

- *Post onvoorzien*
  In de begroting is een post onvoorzien opgenomen van € 122.400.
- *De stille reserves*
  De RUD Drenthe beschikt niet over stille reserves.
- *Het vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve*
  De RUD Drenthe kent een totaal eigen vermogen van € 699.199, waarvan € 424.199 vrij aanwendbaar is en €275.000 uit een bestemmingsreserve bestaat.

De totale weerstandscapaciteit komt hiermee op € 546.599.

Reservering en verdeelsleutel
In artikel 27 van de GR RUD Drenthe is aangegeven welke reserves de RUD Drenthe mag vormen. Indien enig jaar een batig saldo oplevert, dan wordt dit saldo toegevoegd aan de algemene reserve van de RUD Drenthe. De algemene reserve mag maximaal 10% van de jaaromzet bedragen (€ 1,2 miljoen). Voor zover het batig saldo van enig jaar zou leiden tot een algemene reserve van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het saldo boven de 10% gerestitueerd op basis van de in lid 2 opgenomen verdeelsleutel, tenzij een meerderheid van het Algemeen Bestuur instemt met een doelreservering van het batig saldo voor de RUD Drenthe (artikel 27, lid 6, van de GR RUD Drenthe).

Op basis van het resultaat 2015 en 2016 en de vastgestelde meerjarenbegroting (versie d.d. 11 juli 2016) ontstaat het volgende beeld.

* € 1.000	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	2018	2019	2020
Baten	12.097	11.415	12.181	12.424	12.673	12.926
Lasten	10.751	11.918	12.038	12.207	12.444	12.688
Onvoorzien	-	-	125	127	130	132
Resultaat	**1.346**	**-503**	**18**	**90**	**99**	**106**
Algemene reserve 31/12	*1.202*	*699*	*717*	*807*	*906*	*1012*

De RUD Drenthe heeft in 2016 een analyse van de risico's uitgevoerd. Om deze risico's op te kunnen vangen is een toereikende algemene reserve nodig.

Ontwikkelingen en mogelijke risico's

Risico's

1. Individueel Keuzebudget (IKB)

Door de invoering van IKB (Individueel Keuze Budget) wordt een deel van het bovenwettelijk verlof in het IKB-potje gestort. Het betreft 14,4 uur bovenwettelijk verlof (= 0,8% van het salaris). Vanaf 1 januari 2018 kan ook het leeftijdsverlof als bron worden toegevoegd. Qua loonsom komt dat neer op in totaal ca. € 70.000,-- op jaarbasis. De werknemer heeft de vrije keuze om zijn individuele budget in te zetten om verlof te kopen of deze via het salaris te laten uitbetalen. Indien medewerkers het leeftijdsverlof in geld laten uitbetalen en er niet voor kiezen om verlof te kopen, heeft dat financiële gevolgen voor de RUD Drenthe.

2. Kwaliteitscriteria 2.1

De RUD Drenthe wil in de toekomst voldoen aan interne en externe kwaliteitseisen. Naar uitvoering van het verbeterplan, voldoet de RUD Drenthe aan de kwaliteitscriteria 2.1. In 2016 is een zogenoemde e-portfolio module aangeschaft waarmee een scan kan worden gemaakt of medewerkers voldoen aan de kwaliteitseis 2.1. In de loop van 2017 zal de balans worden opgemaakt. Verwacht wordt dat een aantal individuele medewerkers nog aanvullende opleidingen moet volgen. Hierdoor kan een productieverlies ontstaan met een maximaal productiviteitsverlies van 2 fte.

3. Ziekteverzuim

In de begroting 2016 wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 3,0%. Het ziekteverzuim in 2016 bedroeg 3,6%. Het landelijk ziekteverzuimcijfer voor gemeenten in 2015 was 5,3% (bron A&O fonds CBS).

Bij een hoger ziekteverzuim is het risico op productiviteitsverlies groter. De RUD Drenthe heeft als beheersmaatregel contracten afgesloten met een Arboarts en een verzuimcoach die de RUD Drenthe begeleidt bij ziekteverzuim. Daarnaast worden bij medewerkers met 3 keer kort verzuim extra gesprekken gevoerd om te achterhalen wat de oorzaak van het verzuim is. Gezien het ziekteverzuim bij vergelijkbare organisaties is een afwijking van het begrote ziekteverzuim van 1% reëel. Voor de calculatie van het risico is 1% van de totale loonsom gebruikt.

4. Digitale aanlevering dossiers

De digitale aanlevering van dossiers en het borgen van een goed ontsloten digitaal archief is een kritische succesfactor voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie en het behalen van de geprognosticeerde efficiencywinst. Als de RUD Drenthe de deelnemers moet ondersteunen bij het digitaal aanleveren van documenten worden de kosten minimaal geschat op € 100.000.

5. Inrichtingenbestand en kengetallen Drentse Maat

Het uitvoeringsprogramma is gebaseerd op het inrichtingenbestand zoals geactualiseerd in 2015. Daarnaast is het uitvoeringsprogramma gebaseerd op Drentse Maat kengetallen die in de toekomst nog geevalueerd gaan worden. Beide zaken betekenen mogelijk een risico voor het kunnen uitvoeren van het jaarprogramma en kunnen ook tot een onderlinge verschuiving van de bijdrage van de opdrachtgevers leiden. Aangezien er 1 jaar is gewerkt volgens de Drentse Maat is het nog niet mogelijk dit risico te kwantificeren.

Financiële impact risico's

Op basis van de risicoanalyse blijkt minimaal een algemene reserve nodig te zijn van € 270.000. De algemene reserve van de RUD Drenthe is dus voldoende.

Risico	Impact	Kans	Benodigd	Dekking
IKB (uitbetalen verlof)	70.000	50%	35.000	Algemene reserve
Vervanging eigen personeel in het kader van Kwaliteitscriteria 2.1	160.000	75%	120.000	Algemene reserve
Ziekteverzuim (1% hoger)	80.000	50%	40.000	Algemene reserve
Digitale aanlevering dossiers	100.000	75%	75.000	Algemene reserve
	410.000		270.000	

Financiële kengetallen

Het BBV heeft voorgeschreven dat in deze paragraaf een verplichte basisset van financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de RUD Drenthe.

Netto schuldquote

Een goed kengetal om de hoogte van de schulden van de RUD Drenthe te beoordelen is de netto schuld als aandeel van de inkomsten. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden de RUD Drenthe kan dragen. Hoe hoger het inkomen des te meer schuld de RUD Drenthe kan aangaan. Dit kengetal uitgedrukt in procenten wordt de netto schuldquote genoemd.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de RUD Drenthe in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de RUD Drenthe. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van de RUD Drenthe. Normaal bevindt de solvabiliteitsratio zich tussen de 30% en 80% voor een gemeentelijke organisatie. Voor de RUD Drenthe, als uitvoeringsorganisatie, is een lager percentage voldoende omdat eventuele verplichtingen (risico's) worden afgedekt door eigenaren.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de dekkingsbijdrage van de bevoegde gezagen en de leges- en projectopbrengsten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Hierna wordt een beoordeling gegeven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

	Realisatie 2015	Begroting 2016	Realisatie 2016
Netto schuldquote	-9,9%	10,9%	-6,1%
Solvabiliteitsratio	19,9%	18,2%	15,6%
Structurele exploitatieruimte	13,7%	-3,3%	-0,7%

De RUD Drenthe heeft in 2016 een lage (negatieve) schuldquote. Dit betekent in het geval van de RUD Drenthe dat het schuldenniveau ten op zichte van de inkomsten laag is en dat de RUD Drenthe ten opzichte van haar inkomsten eventueel ruimte heeft om schulden aan te gaan.

Het solvabiliteitsratio komt uit op ruim 15%. Gecorrigeerd voor het effect van de vooruit ontvangen bijdragen van de bevoegde gezagen en te besteden projectgelden (€ 0,73 miljoen) stijgt dit percentage naar ongeveer 19%. Hiermee komt dit percentage nog steeds lager uit dan een "normale waarde". Voor de RUD Drenthe, als uitvoeringsorganisatie, is een lager percentage voldoende omdat eventuele verplichtingen (risico's) worden afgedekt door eigenaren. Dit houdt in dat de RUD Drenthe in principe goed in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De structurele exploitatieruimte van de RUD Drenthe is licht negatief en bedraagt -0,7%. Een negatief percentage betekent dat de structurele baten niet toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Voor de RUD Drenthe is dit echter licht negatief wat betekent dat deze dekking nagenoeg toereikend is.

Er kan dus worden geconcludeerd dat de financiële positie van de RUD Drenthe ultimo 2016 enigszins ruimte biedt om (structureel) schulden aan te gaan en dat de RUD Drenthe tevens redelijk in staat is om aan haar financiële verplichtingen (weerbaarheid) te kunnen voldoen.

1.2.3 Financiering/treasury

De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen wordt geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader zoals gesteld door de Wet Fido. In deze paragraaf worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van de treasury.

De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen wordt geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader zoals gesteld door de Wet Fido.

Treasurybeleid

Uitgangspunten risicobeheer

Het beheersen en vermijden van risico's staat in het treasurybeleid voorop. In dit verband is het risicomanagement gericht op het inzichtelijk maken van toekomstige risico's en deze te beheersen, te verminderen en te spreiden. De treasuryfunctie zal nadrukkelijk geen bankachtige activiteiten ontplooien, met het oogpunt om geld te verdienen.

De treasuryfunctie van de RUD Drenthe dient tot:

1. het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

Geldleningen

De RUD Drenthe zal voor het overgrote deel van haar werkzaamheden betalen uit de voorschotbetalingen van de bevoegde gezagen. De verwachting is dat deze voldoende zijn om de verplichtingen te kunnen voldoen. De RUD Drenthe heeft ook in 2016 geen geldleningen hoeven aangaan.

Kasgeldlimiet[1]

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentrale overheid (ofwel openbaar lichaam) in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. Volgens artikel 2, lid 1, van de Wet Fido bedraagt de kasgeldlimiet van gemeenschappelijke regelingen 8,2% van de primitieve begroting. Bij een begrotingsomvang van € 12.233.822,- bedraagt de toegestane kasgeldlimiet 8.2% van dit bedrag ofwel € 1.003.173,-. De RUD Drenthe heeft het kasgeld niet overschreden.

1.2.4 Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

In 2016 hebben we verder gewerkt aan het verder stroomlijnen van de organisatie onder andere door het vastleggen van werkprocessen, het opstellen van personele regelingen en het uitbouwen van de relatie met de opdrachtgevers. Uit de tussenevaluatie waarvan de resultaten in 2016 gepresenteerd zijn, bleek dat de RUD Drenthe door de opdrachtgevers wordt gezien als een goed draaiende organisatie. De als belangrijkste benoemde aanbeveling is om vooral door te gaan met de geconstateerde voortvarendheid van handelen. Een aantal aanbevelingen wordt - onder regie van de Raad van Opdrachtgevers - nader uitgewerkt in 2017.

---

1 Een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van het openbare lichaam bij aanvang van het jaar.

Efficiënt werken tegen zo laag mogelijke kosten
Het afgelopen jaar is gewerkt aan een aantal ontwikkelingstrajecten die gericht zijn op het verbeteren van de kwaliteit en efficiency, o.a. de kwaliteitscriteria 2.1, het uniformeren van processen en de invoering van LOS. Met de invoering van de Drentse Maat wordt vanaf 2016 voor een groot deel van onze taken gewerkt volgens 1 uniform uitvoeringsniveau. Het aanleveren van (digitale) documenten bij verstrekte opdrachten verloopt nog niet optimaal waardoor nog niet zo efficiënt gewerkt kan worden als we willen.

Optimale dienstverlening
Door de bundeling van kennis en ervaring en de betrokkenheid bij het werkgebied kunnen wij onze klanten adequaat en deskundig ondersteunen. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen medewerkers van de RUD Drenthe en onze opdrachtgevers, zodat opdrachten naar tevredenheid worden uitgevoerd. We dragen zorg voor de uitvoering van het gemeentelijk en het provinciaal milieubeleid en denken mee over bijv. de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet.

Professionaliseren en resultaatgericht werken
Het afgelopen jaar is ingezet op het verdere professionalisering van onze medewerkers, zowel qua opleiding als werkprocessen. Door het sturen op het goed en tijdig registreren van uren en de uitgevoerde opdrachten is de kwaliteit van onze rapportages het afgelopen jaar verbeterd. De invoering van de Drentse Maat - met daaronder in kentallen vertaalde aannames voor de noodzakelijke ureninzet per product - heeft de noodzaak voor doorontwikkeling van die rapportages vergroot. Door de invoering van het LOS kunnen de rapportages de komende jaren verder doorontwikkeld worden.

Samenwerken
Effectieve samenwerking tussen medewerkers onderling, met opdrachtgevers en partners vormt de basis voor de dienstverlening naar de klanten.
Ook de samenwerking met onze opdrachtgevers verloopt over het algemeen prima. Zowel bij de RUD Drenthe als bij de opdrachtgever is een accountmanager aangesteld die samen verantwoordelijk zijn voor de relatie tussen de RUD Drenthe en de betreffende opdrachtgever. Hierdoor kunnen eventuele knelpunten snel worden opgelost. Het accounthouderoverleg, waarin alle opdrachtgevers vertegenwoordigd zijn, speelt ook een belangrijke rol in het afstemmen van diverse zaken.
De RUD Drenthe werkt samen met verschillende handhavingspartners, waaronder politie, Openbaar Ministerie, Waterschappen en Arbeidsinspectie. Hiernaast zijn er goede contacten met andere uitvoeringsorganisaties als de Omgevingsdienst Groningen, de FUMO en de Brzo-RUD Noord-Nederland. Landelijk wordt er kennis en ervaring uitgewisseld middels de Omgevingsdienst-NL.

De RUD Drenthe als aantrekkelijke werkgever op de arbeidsmarkt
De medewerkers zijn over het algemeen positief over het werken bij de RUD Drenthe. Door de bundeling van kennis en ervaring kunnen de medewerkers hun werk goed uitvoeren, zich verder ontwikkelen en soms verder specialiseren. Onze medewerkers zijn uitgerust met moderne ICT-middelen waarmee ze plaats- en tijdonafhankelijk kunnen werken en minder hoeven te reizen. Hiervan wordt veel gebruikgemaakt. Deze manier van werken en onze flexibele werktijden dragen eveneens bij aan een goede werk-/privé-balans. Het overleg met de OR is constructief en positief.

Ontwikkelen van een sturingsinstrumentarium
De financiële verantwoording van de RUD Drenthe middels de P&C-cyclus sluit aan bij die van de deelnemers, zodat eventuele wijzigingen tijdig verwerkt kunnen worden in de begrotingen van de deelnemers. De verantwoording over de productie is het afgelopen jaar verder doorontwikkeld. Hierbij zijn ook de wensen van de accounthouders meegenomen. Met de komst van het LOS zal een verdere kwaliteitsslag gemaakt worden.

Personeelsbeleid
Ten behoeve van HRM-beleid zijn diverse regelingen vastgesteld om uitvoering te kunnen geven aan het gewenste beleid dat gericht is op een gestroomlijnde, efficiënte en doelmatige organisatie waarin medewerkers op goede wijze worden ingezet op hun aanwezige kennis en expertise.

Op personeelsgebied zijn daarnaast door het dagelijks bestuur de Regeling misstand RUD Drenthe (voorheen Klokkenluidersregeling) en de beleidsnotitie beloningsbeleid bij de RUD Drenthe vastgesteld.

In het najaar van 2016 hebben alle medewerkers de gelegenheid gehad deel te nemen aan een Periodiek ArbeidsGeneeskundig Onderzoek. Ruim 70% van de medewerkers heeft hiervan gebruik gemaakt. De uitkomsten zullen begin 2017 in de teams worden besproken.

Per 1 januari 2017 is het Individueel Keuze Budget (IKB) ingevoerd. Hierover zijn landelijk afspraken gemaakt met vakorganisaties en gemeentelijke werkgevers. Aangezien voor het personeel van de RUD Drenthe de CAR UWO-rechtspositie van toepassing is, geldt de invoering van de IKB ook voor de RUD Drenthe. In verband met deze invoering zijn in 2016 de nodige voorbereidingen verricht zoals de aanpassing van het salarissysteem en het vaststellen van de regeling IKB door het bestuur van de RUD Drenthe.

Rechtmatigheid
Binnen de RUD Drenthe is er sprake van 1 programma: Milieutaken. Analyse van begrotingsrechtmatigheid dient plaats te vinden op het niveau van de programma's. Binnen een programma moeten de totale lasten in ogenschouw worden genomen. Op totaalniveau is sprake van een onderschrijding van de begroting (zie onderstaande tabel). Daarmee voldoet de RUD Drenthe aan de eis van begrotingsrechtmatigheid.

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Begrotings-afwijking
Gerealiseerde resultaat	**-673.166**	**-502.897**	**-170.269**

De RUD Drenthe heeft in 2016 een interne controle laten uitvoeren door de interne controle functionaris van de provincie Drenthe. Deze een controle heeft plaats gevonden op basis van de vastgestelde controleprocol en de daaronder liggende normenkader en hierbij zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Eén van de belangrijkste elementen van de kaderstellende taak van het algemeen bestuur is het budgetrecht. Het algemeen bestuur heeft het recht om de budgetten toe te kennen. Het dagelijks bestuur is vervolgens verantwoordelijk voor het opzetten van een systeem van budgetbeheer dat moet waarborgen dat de lasten binnen de begroting blijven. Omdat het algemeen bestuur de kaders stelt, is het overschrijden van de begroting in beginsel onrechtmatig. Er is sprake van een begrotingsonderschrijding (€ 438.290), zodat begrotingsonrechtmatigheid niet aan de orde is.

2. Jaarrekening RUD Drenthe

Hierna wordt via de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting de financiële verantwoording afgelegd over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016.

2.1 Balans per 31 december

(Bedragen in euro's)

Activa	31 december 2016	31 december 2015
VASTE ACTIVA		
Materiele vaste activa		
Overige investeringen met een economisch nut	-	-
Totaal materiële vaste activa	-	-
VLOTTENDE ACTIVA		
Uiteenzettingen met een rent typische looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	1.151.964	33.973
Uitzettingen in 's Rijk schatkist met een rent typische looptijd korter dan 1 jaar	2.965.474	5.410.728
Overige vorderingen	35.136	353.244
Liquide middelen		
Banksaldi	249.978	249.973
Overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	89.894	-
Totaal vlottende activa	4.492.446	6.047.918
TOTAAL ACTIVA	**4.492.446**	**6.047.918**

(Bedragen in euro's)

Passiva	31 december 2016	31 december 2015
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	927.096	-144.193
Bestemmingsreserve	275.000	-
Gerealiseerde resultaat	-502.897	1.346.289
Totaal eigen vermogen	699.199	1.202.096
Totaal vaste passiva	*699.199*	*1.202.096*
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rent typische looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden	2.059.769	3.064.615
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	1.003.509	1.143.696
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van laste van volgende begrotingsjaren	697.374	593.512
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	32.594	43.999
Totaal vlottende passiva	3.793.246	4.845.822
TOTAAL PASSIVA	**4.492.446**	**6.047.918**

Er is geen sprake van gewaarborgde geldleningen door de RUD Drenthe of van garantstellingen.

2.2 Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over de begrotingsperiode

Het overzicht van baten en lasten over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 in de jaarrekening zijn gebaseerd op één programmaniveau: milieutaken.

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar
Baten			
Deelnemersbijdragen	11.318.817	11.425.056	11.425.056
Minus: bijdrage inzake investering LOS	-	-	391.171
Projectbaten	51.000	258.000	381.149
Totale baten	**11.369.817**	**11.683.056**	**11.415.034**
Lasten			
Personeel			
Loonsom	8.063.288	8.549.287	7.946.267
Inhuur	-	37.000	1.072.132
Overige personeelskosten	403.164	403.164	301.479
Reiskosten	356.400	356.400	278.424
Personeel	*8.822.852*	*9.345.851*	*9.598.302*
Materieel			
Toolbox	51.000	51.000	38.029
Uitvoeringskosten eigen beheer			
Package-deal	1.652.433	1.617.416	1.621.718
Eigen beheer	370.000	746.037	552.378
Uitvoeringskosten eigen beheer	*2.022.433*	*2.363.453*	*2.174.096*
Projectkosten			
Projectkosten	-	170.000	80.864
Kapitaallasten			
Investering workflow systeem	359.403	18.000	-
Investering toolbox	-	-	-
Kapitaallasten	*359.403*	*18.000*	*-*
Incidentele lasten			
Ondersteuning nieuwe organisatie	100.000	285.000	26.641
Incidentele lasten	*100.000*	*285.000*	*26.641*
Totale lasten	**11.355.688**	**12.233.822**	**11.917.932**
Onvoorzien	122.400	122.400	-
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-108.271**	**-673.166**	**-502.897**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	**-108.271**	**-673.166**	**-502.897**

2.3 Toelichtingen

2.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
Aangeboden wordt de jaarstukken 2016 van de RUD Drenthe. Deze jaarrekening behelst een periode van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016.
Deze jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn als volgt.

Gronden en terreinen	N.v.t.
Woonruimten	N.v.t.
Bedrijfsgebouwen	N.v.t.
Vervoermiddelen	N.v.t.
Machines, apparaten en installaties	N.v.t.
Overige materiële vaste activa	5 (inventarissen en software)

Het materieel ten behoeve van het uitvoeren van metingen heeft de RUD Drenthe bij de start om niet verkregen van de bevoegde gezagen. Deze bestaan uit meetinstrumenten en diverse kleinere gereedschappen. De waarde en levensduur op dat moment was niet bekend en ook waren deze materialen niet geactiveerd door de bevoegde gezagen, omdat de waarde afzonderlijk onder de activeringsgrens bleef. De vervanging van deze meetinstrumenten en gereedschappen zijn in de begroting 2016 en de meerjarenbegrotingen door de RUD Drenthe onder de onderhoudskosten opgenomen.

De ICT/communicatieapparatuur en de inventaris worden door de RUD Drenthe gehuurd/geleased van de provincie Drenthe en de gemeente Emmen. De afspraken hieromtrent zijn in een dienstverleningsovereenkomst vastgelegd. Deze apparatuur en inventaris worden niet geactiveerd op de balans.

De operational leasing van 2 piketauto's en 2 algemene bedrijfsauto's wordt niet als actief in de balans verwerkt. Wel wordt de omvang van de langjarige verplichtingen die uit hoofde van leasing, huur en anderszins zijn aangegaan in de toelichting vermeld. Tevens worden deze betrokken in de paragraaf met betrekking tot het weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte onïnbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening zal statisch bepaald worden op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2016

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2016	***Boekwaarde per 31-12-2015***
Investeringen met een economisch nut	-	-
Totaal	-	-

De investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2016	***Boekwaarde per 31-12-2015***
Zaaksysteem LOS	-	-
Totaal	-	-

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	Boek-waarde 31-12-2015	***Investe-ringen***	***Desinves-teringen***	***Afschrij-vingen***	***Bijdragen van derden***	***Afwaar-deringen***	***Boek-waarde 31-12-2016***
Zaaksysteem LOS	-	391.171	-	-	391.171	-	-
Totaal	-	391.171	-	-	391.171	-	-

In 2016 heeft er een investering in de voorbereiding van de ontwikkeling van een zaaksysteem (LOS) plaatsgevonden. Deze aanloopkosten zijn volledig geactiveerd. In de bijdrage van de bevoegde gezagen was reeds rekening was gehouden met deze investering. Deze bijdrage is in mindering gebracht op de investering.
De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	***Werkelijk besteed in 2016***	***Cumulatief besteed t/m 2016***
Zaaksysteem LOS	-	391.171	391.171
Totaal	-	391.171	391.171

Vlottende activa

Uitzettingen met een rent typische looptijd korter dan 1 jaar
De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden.

	Boek-waarde 31-12-2016	***Voorziening oninbaarheid***	***Balans-waarde 31-12-2016***	***Balans-waarde 31-12-2015***
Vorderingen op openbare lichamen	1.151.964	-	1.151.964	33.973
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rent typische looptijd korter dan één jaar	2.965.474	-	2.965.474	5.410.728
Overige vorderingen	35.136	-	35.136	353.244
Totaal	4.152.574	-	4.152.574	5.797.945

Het drempelbedrag in het kader van het schatkistbankieren voor de RUD Drenthe bedraagt € 250.000 per dag.

De post Vorderingen op openbare lichamen bestaat uit:

Uitgevoerde externe projecten 2016	39.041
Door te schuiven btw bevoegde gezagen 2016	666.648
Uitgevoerde bodemsaneringsprojecten 2016*	325.079
Administratieve ondersteuning provincie Drenthe bodemsanering	31.750
Inhuur personeel	37.800
Bijdrage gemeente De Wolden	44.635
Overige vorderingen openbare lichamen	7.011
Totaal	1.151.964

* Per 1 januari 2014 heeft de provincie Drenthe de uitvoering van de bodemsaneringsprojecten overgedragen aan de RUD Drenthe.

De bodemsaneringsprojecten zijn niet opgenomen in de begroting van de RUD Drenthe. De bodemsaneringsprojecten worden uitgevoerd voor rekening en risico van de provincie Drenthe. In de jaarrekening van de provincie worden de baten en lasten verantwoord van de uitgevoerde bodemprojecten op basis van de projectverantwoordingen van de RUD Drenthe. In de jaarrekening van de RUD Drenthe worden niet de baten en lasten van de bodemsaneringsprojecten zelf (de directe kosten) verantwoord. Op de balans staat het saldo van gemaakte projectkosten en daar tegenover ontvangen voorschotten van de provincie. De btw die hierop betrekking heeft, wordt voor 100% doorgeschoven naar de provincie Drenthe.

Bodemsaneringsprojecten	Projectnr	Saldo per 31 december 2015	Afrekening saldo Provincie	Ontvangen voorschotten	Gemaakte kosten	Saldo per 31 december 2016
Diverse Bio's	18001354	€ 91.832	€ -91.832	€ 525.000	€ 800.462	€ -275.462
Paul Krugerstraat/Nijlandstraat Assen	18001368	€ 320.000	€ -320.000	€ -	€ 5.156	€ -5.156
Noordzijde 107-109 Gasselternijveensemond	18001626	€ 305.858	€ -305.858	€ -	€ 894.757	€ -894.757
Gasfabriek Hoogeveen	18001639	€ 18.000	€ -18.000	€ 6.000	€ 440	€ 5.560
Evenblij Hoogeveen	18001640	€ 107.377	€ -107.377	€ 52.000	€ 87.867	€ -35.867
Schoolstraat Hoogeveen	18001644	€ -2.200	€ 2.200	€ -	€ -	€ -
Hoofdstraat 192 Hoogeveen	18001647	€ -	€ -	€ 15.000	€ -	€ 15.000
Franklinstraat 1 Hoogeveen	18001689	€ -	€ -	€ -	€ 1.855	€ -1.855
Fabrieksweg cofinanciering Hoogeveen	18001717	€ 212.178	€ -212.178	€ -	€ -	€ -
Meppelerweg 1 Nijeveen	18001733	€ -	€ -	€ -	€ 1.675	€ -1.675
Klieduivenschietbaan Oosterhesselen	18001737	€ -	€ -	€ 16.000	€ 15.242	€ 758
Van Wijk en Boerma Vries Tynaarlo	18001764	€ 868.037	€ -868.037	€ 757.000	€ 266.634	€ 490.366
Oranjekanaal NZ 33 Westerbork	18001766	€ -	€ -	€ 5.000		€ 5.000
J.P. Santeeweg Nietap Noorderveld	18001858	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Parallelweg 27 Holwert Coevorden	18001944	€ 243.811	€ -243.811	€ 450.000	€ 138.350	€ 311.650
Rijksweg 11 Smilde	18001947	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Stroetenweg 5 Nooitgedacht Aa en Hunze	18001963	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Dr. A. Philipsweg 25 Assen	18001964	€ -6.195	€ 6.195	€ -	€ -	€ -
Kleiduivenschietbaan Emelangen Holte	18001966	€ -	€ -	€ 17.000	€ -	€ 17.000
Gasfabriek Assen	18001363	€ 100.000	€ -100.000	€ 13.000	€ -	€ 13.000
De Wijken Nieuw-Buinen, Borger-Odoorn	18001442	€ 10.175	€ -10.175	€ -	€ 33.554	€ -33.554
Westerdorperstraat 12 Borger	18001444	€ 1.043	€ -1.043	€ -	€ -	€ -
Kleiduivenschietbaan Oosterhesselen	18001737	€ 268	€ -268	€ -	€ -	€ -
Huizing Nieuw-Roden	18001743	€ 4.500	€ -4.500	€ -	€ -	€ -
1ste Energieweg 7-11 Roden	18001746	€ 2.500	€ -2.500	€ 1.000	€ 1.000	€ -
Bolhuisgat Vries	18001763	€ 500	€ -500	€ -	€ -	€ -
Kleiduivenschietbaan Emmelangen	18001853	€ 7.268	€ -7.268	€ -	€ -	€ -
Asserstraat 23 Norg	18001867	€ 9.000	€ -9.000	€ 13.000	€ 2.644	€ 10.356
Veeningen 4 De Wolden	18001968	€ -77.166	€ 77.166	€ -	€ -	€ -
De Holwert 1 Coevorden	18001970	€ 14.150	€ -14.150	€ 15.000	€ 20.588	€ -5.588
Vaart 151, Gasselternijveen	18001971	€ -	€ -	€ 114.000	€ 29.060	€ 84.940
De Steende 2, Spier	18001974	€ -	€ -	€ -	€ 1.229	€ -1.229
Talmastraat 66-74, Assen	18001975	€ -	€ -	€ 1.000	€ -	€ 1.000
Bisschopswijk, Nieuw Roden	18001973	€ -	€ -	€ -	€ 24.567	€ -24.567
Steenwijkerstraatweg 57 Meppel	18001972	€ -1.450	€ 1.450	€ -	€ -	€ -
Totaal		**€ 2.229.486**	**€ -2.229.486**	**€ 2.000.000**	**€ 2.325.079**	**€ -325.079**

De post Overige vorderingen kan als volgt worden gespecificeerd:

Debiteuren	33.136
Overige	2.000
Totaal	35.136

Liquide middelen

	Boekwaarde per 31-12-2016	***Boekwaarde per 31-12-2015***
BNG betaalrekening 28.51.61.237	249.978	249.973
Totaal	249.978	249.973

Overlopende activa

	Boek-waarde 31-12-2016	Voorziening oninbaarheid	Balans-waarde 31-12-2016	Balans-waarde 31-12-2015
Vooruitbetaalde kosten over volgende boekjaren	89.894	-	89.894	-
Totaal	89.894	-	89.894	-

De post Vooruitbetaalde kosten over volgende boekjaren kan als volgt worden gespecificeerd:

Vooruitbetaalde facturen	53.765
Vooruitbetaalde kosten LOS zaaksysteem	36.129
Totaal	89.894

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Algemene reserve	927.096	-144.193
Bestemmingsreserves	275.000	-
Gerealiseerd resultaat	-502.897	1.346.289
Totaal	699.199	1.202.096

Het verloop in 2016 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Boek-waarde 31-12-2015	Toevoe-ging	Onttrek-king	Bestem-ming resultaat vorig boekjaar	Vermin-dering ter dekking van afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2016
Algemene reserve	-144.193	-	-	1.071.289	-	927.096
Bestemmingsreserve	-	-	-	275.000	-	275.000
Gerealiseerd resultaat	1.346.289	-502.897	-	-1.346.289	-	-502.897
Totaal	1.202.096	-502.897	-	-	-	699.199

Onder "Gerealiseerd resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het boekjaar. Onder de onttrekkingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Indien enig jaar een batig saldo oplevert, wordt dit saldo toegevoegd aan de algemene reserve van de RUD Drenthe. De algemene reserve mag maximaal 10% van de jaaromzet bedragen. Voor zover het batig saldo van enig jaar zou leiden tot een algemene reserve van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het saldo boven de 10% gerestitueerd op basis van de verdeelsleutel, tenzij een meerderheid van het algemeen bestuur instemt met een doelreservering van het batig saldo voor de RUD Drenthe.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde per 31-12-2016	***Boekwaarde per 31-12-2015***
Netto-vlottende schulden met een rent typische looptijd korter dan één jaar	2.059.769	3.064.615
Overlopende passiva	1.733.477	1.781.206
Totaal	3.793.246	4.845.821

Netto-vlottende schulden met een rent typische looptijd korter dan 1 jaar
De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde per 31-12-2016	***Boekwaarde per 31-12-2015***
Overige schulden	2.059.769	3.064.615
Totaal	2.059.769	3.064.615

De overige schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Loonbelastingheffing december 2016	378.092
Packagedeal gemeente Emmen 4e kwartaal 2016	221.643
Package-deal gemeente provincie Drenthe 4de kwartaal 2016	246.841
Vakantiegeld juni tot en met december 2016	275.000
Kosten zaak systeem LOS 2de en 3de kwartaal 2016	462.059
Bedrijfscontroles	185.756
Overige schulden	290.379
Totaal	**2.059.769**

Overlopende passiva

De specificatie van de post Overlopende passiva is als volgt.

	Boekwaarde per 31-12-2016	***Boekwaarde per 31-12-2015***
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.003.509	1.143.696
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	697.374	593.512
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	32.594	43.999
Totaal	1.733.477	1.781.207

De verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Frictiekosten*	233.992
Verlofstuwmeer	160.748
Kosten zaaksysteem LOS 2016	227.558
Bedrijfscontroles	179.180
Reiskosten personeel december 2016	25.094
Afrekening provincie Drenthe inzake uitgevoerd project Impuls	41.585
Leges	37.368
Accountantskosten 2016	9.950
Overige	88.034
	1.003.509

* De provincie Drenthe en de RUD Drenthe hebben in onderling overleg afgesproken dat de verschuldigde frictiekosten van de RUD Drenthe aan de provincie in de jaren 2016 (€ 286.285) en 2017 (€ 233.992) zullen worden uitbetaald. Het deel van 2016 € 286.285 is reeds in 2016 uitbetaald en het resterende bedrag van € 233.992 wordt in 2017 betaald. De provincie Drenthe en de RUD Drenthe hebben geen aanvullende voorwaarden/zekerheden gesteld voor deze uitgestelde betaling.

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2015	***Ontvangen bedragen***	***Vrijgevallen bedragen of de terug-betalingen***	***Saldo 31-12-2016***
Vooruit ontvangen bijdragen deelnemers januari 2017	441.212	542.297	441.212	542.297
Vooruit ontvangen subsidie van de VNG	152.300	-	35.725	116.575
Vooruitontvangen Brzo-gelden	-	53.000	14.498	38.502
Totaal	593.512	595.297	491.435	697.374

In het jaar 2015 is een subsidie ontvangen van de VNG. Dit betreft een ondersteuningsbijdrage energiebesparingsaanpak voor bedrijven. In het jaar 2016 zijn er in totaal 446 uren besteed in het kader van dit project. Het restant van deze subsidie wordt aangemerkt als vooruit ontvangen subsidie en hiervoor zullen in 2017 verdere werkzaamheden worden verricht.

In 2016 heeft de provincie Drenthe de RUD Drenthe opdracht verleend om de achterstanden in de Brzo-vergunningen weg te werken. De werkzaamheden hiervoor zijn nog niet afgerond en zullen doorlopen in 2017.

De overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2015	***Ontvangen bedragen***	***Vrijgevallen bedragen of terug-betalingen***	***Saldo 31-12-2016***
Vooruit ontvangen bedragen externe veiligheidsprojecten	21.499	-	155	21.344
Vooruit ontvangen loonkosten compensatie 4 jaar	22.500	-	11.250	11.250
Totaal	43.999	-	11.405	32.594

De veiligheidsprojecten vallen onder het takenpakket van de RUD Drenthe. Deze worden bekostigd vanuit de eigen bijdragen van de deelnemers die de RUD Drenthe ontvangt. Voor de ingewikkelde specialistische risicoberekeningen moet gespecialiseerde expertise worden ingehuurd. Deze kosten zijn niet in de begroting van de RUD Drenthe opgenomen. De RUD Drenthe brengt deze kosten in rekening bij de provincie Drenthe vanuit de integrale rol van de provincie op dit gebied. De provincie heeft hiervoor een voorschot van € 30.000 verstrekt voor de komende jaren waaruit de RUD Drenthe de kosten kan declareren. De btw die hierop betrekking heeft, wordt voor 100% doorgeschoven naar de provincie Drenthe.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële langlopende verplichtingen

De RUD Drenthe is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

		Per jaar
1.	Dienstverleningsovereenkomst	1.617.416
2.	Gebruikersovereenkomst zaaksysteem LOS	152.369
3.	Operational leasecontracten	17.676
4.	Verzekeringen	17.175
5.	Accountant	19.950

1. Dienstverleningsovereenkomst

De RUD Drenthe heeft een dienstverleningsovereenkomst met de provincie Drenthe en de gemeente Emmen afgesloten voor de periode van 7 jaar (tot en met het jaar 2020) voor het verzorgen van een groot gedeelte van de PIOFACH-taken, ICT en de huisvesting. De aangepaste overeenkomst voor 2016 is afgesloten voor een bedrag van € 1.617.416 per jaar. De partijen kunnen in onderling overleg het contract met 2 jaar verlengen.

2. Gebruikersovereenkomst zaaksysteem LOS

De RUD Drenthe en de ODG zijn in 2015 met Genetics een vergoeding overeengekomen voor het gebruik van het zaaksysteem LOS waarbij sprake is van een vaste totale prijs voor de RUD Drenthe van € 152.369 per jaar gedurende de hele looptijd van de Overeenkomst verdeeld in maandelijks te betalen vaste termijnen. Genoemde overeenkomst heeft een looptijd van zeven jaar en negen maanden en is aangevangen op 4 december 2015 en eindigt derhalve van rechtswege per 3 augustus 2022.

3. Operational leasecontracten

Voertuig	Startdatum	Aantal maanden resterend	Leasebedrag per maand
Volkswagen up (HS-964-K)	26-01-2016	49	253,16
Volkswagen up (HS-963-K)	22-01-2016	49	253,16
Volkswagen Golf Sportsvan (JF-893-X)	08-03-2016	48	461,19
Renault Trafic (VT-603-D)	28-01-2016	49	505,40

4. Verzekeringen

De RUD Drenthe heeft een rechtsbijstandsverzekering, een aansprakelijkheidsverzekering en een verzekering voor goed werkgeverschap afgesloten.

5. Accountant

De RUD Drenthe is in 2014 een contract aangegaan met Deloitte Accountants BV voor de duur van 3 jaar. Het contract is in 2015 en recentelijk ook weer voor 2016 aangepast en bedraagt € 19.950 per jaar na indexering.

Overige niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen

Verlof 2016
Per balansdatum 31 december bedroeg het totaalbedrag aan opgebouwde verlofdagen € 334.470 inclusief sociale lasten (exclusief waarde verlofuren stuwmeer).

Het aantal verschuldigde verlofuren (exclusief de verlofuren van het stuwmeer) per balansdatum 31 december 2016 bedraagt 8.818 uren.

Leasecontracten
Naast de leasecontracten voor de auto's zijn er op balansdatum 31 december 2016 geen andere leasecontracten meer.

2.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2016

Programma Milieutaken
Hier wordt voor ons programma Milieutaken de financiële uiteenzetting weergegeven analoog aan het overzicht van baten en lasten, zoals dat is opgenomen in de financiële begroting van het desbetreffende jaar.

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Totale baten	**11.415.034**	**11.683.056**	**11.369.817**
Totale lasten	**11.917.932**	**12.233.822**	**11.355.688**
Onvoorzien	**-**	122.400	122.400
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-502.897**	**-673.166**	**-108.271**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	**-**	-	-
Gerealiseerde resultaat	**-502.897**	**-673.166**	**-108.271**

De belangrijkste ***incidentele*** verschillen tussen de realisatie en de raming na wijziging zijn:

Deelnemersbijdrage	-391.171	Incidenteel
Projectbaten (o.a. Leges)	123.149	Incidenteel
Loonsom	603.020	Incidenteel
Inhuur	-1.035.132	Incidenteel
Overige personeelskosten	101.685	Incidenteel
Materieel	12.971	Incidenteel
Reiskosten	77.977	Incidenteel
Uitvoeringskosten eigen beheer	189.875	Incidenteel
Projectkosten (Leges)	89.136	Incidenteel
Kapitaallasten	18.000	Incidenteel
Incidentele kosten	258.359	Incidenteel
Onvoorzien	122.400	Incidenteel
Totaal	**170.269**	

Deelnemersbijdragen

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Deelnemersbijdragen	11.425.056	11.425.056	11.318.817
Minus: bijdrage inzake LOS	-391.171	-	-
Totaal	**11.033.885**	**11.425.056**	**11.318.817**

De deelnemersbijdrage is conform begroting. Echter, een gedeelte van de deelnemersbijdrage is bestemd als bijdrage op de investeringen in het nieuwe zaaksysteem LOS. Dit gedeelte wordt dan ook rechtstreeks ten gunste van de materiële vaste activa op de balans gebracht.

De opgegeven formatie voor het primaire proces tijdens de nulmeting is de basis geweest van onderstaande verdeelsleutel.

Deelnemer	Bijdrage begroot voor wijziging	Corr. Gemeente- en Provinciefonds	Bijdrage per deelnemer	Verhou-ding
Gemeente Aa en Hunze	360.579	-	360.579	3,2%
Gemeente Assen	635.395	-6.985	628.410	5,5%
Gemeente Borger-Odoorn	358.642	-	358.642	3,1%
Gemeente Coevorden	628.897	-	628.897	5,5%
Gemeente De Wolden	615.657	-	615.657	5,4%
Gemeente Emmen	2.669.015	-10.765	2.658.250	23,3%
Gemeente Hoogeveen	933.791	-6.984	926.807	8,1%
Gemeente Meppel	610.774	-6.985	603.789	5,3%
Gemeente Midden-Drenthe	811.023	-3.285	807.738	7,1%
Gemeente Noorderveld	406.725	-	406.725	3,6%
Gemeente Tynaarlo	355.585	-	355.585	3,1%
Gemeente Westerveld	349.964	-	349.964	3,1%
Provincie Drenthe	2.582.770	141.243	2.724.013	23,8%
Totaal	**11.318.817**	**106.239**	**11.425.056**	**100,0%**

In de loop van 2015 is wettelijk bepaald dat per 1 januari 2016 de provincies bevoegd gezag zijn voor alle Brzo-inrichtingen. In de provincie Drenthe betreft het vijf gemeenten waar het bevoegd gezag van een Brzo-inrichting over gaat naar de provincie. Dit heeft voor deze gemeenten geresulteerd in een verlaging en bij de provincie in een verhoging van de bijdrage aan de RUD Drenthe. Om deze taak goed te kunnen uitvoeren is een extra inzet van 1,1 fte gevraagd. Deze extra inzet wordt gedekt door een hogere bijdrage van de provincie Drenthe. Deze verschuiving heeft tot gevolg gehad dat de verdeelsleutel aangepast moest worden.

Projectbaten

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Legesopbrengsten	96.029	258.000	51.000
Werkzaamheden voor bevoegde gezagen (diverse projecten)	285.120	-	-
Totaal	**381.149**	**258.000**	**51.000**

Voor 2016 zijn de afzonderlijke opbrengsten en kosten begroot. De RUD Drenthe is per 1 januari 2014 gemandateerd inzake de inning en heffing van leges. In de oorspronkelijke begroting 2016 is het saldo van de opbrengst à € 51.000 opgenomen. Boekhoudkundig moeten de kosten en baten apart inzichtelijk worden gemaakt. Door zowel de baten als de lasten in de begroting met € 170.000 te verhogen zijn de kosten van de leges inzichtelijk gemaakt. Het totaal aan legesopbrengsten blijft achter t.o.v. de begroting in verband met lagere en minder bouwaanvragen en een gedeeltelijke kwijtschelding (ca. € 8.000) in 2016 van een legesbedrag dat in 2015 is ontvangen.

De RUD Drenthe heeft in 2016 in opdracht van de provincie Drenthe diverse projecten uitgevoerd. De opbrengsten voor deze projecten kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Brzo-taken structureel	37.000
Brzo-taken inzake achterstanden vergunningen	14.498
Werkzaamheden voor provincie Drenthe m.b.t. Prolander	4.486
Geluidmetingsonderzoek N34	47.860
Administratieve ondersteuning Bodemsanering	31.750
Impuls Omgevingveiligheid	107.815
VNG energiebesparing	35.725
Juridische ondersteuning Luchtvaartbeleid	5.987
	285.120

Personeel

De personeelskosten bestaan uit de volgende onderdelen:

a. Loonsom
b. Inhuur
c. Overige personeelskosten
d. Reiskosten

Loonsom

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Lonen	8.093.544	8.549.287	8.063.288
Vrijval verlof stuwmeer	-73.689	-	-
Ontvangen loonkosten compensatie	-73.587	-	-
Totaal	**7.946.267**	**8.549.287**	**8.063.288**

De loonkosten worden gemaakt voor de vaste formatie. De vaste formatie bestaat zowel uit de medewerkers die zich bezighouden met het primaire proces als de ondersteunende functies. De vaste formatie bedraagt aan het eind het jaar 2016: 113,29 fte en gemiddeld over 2016: 111,29 fte. In het bedrijfsplan is uitgegaan van 116,4 fte (incl. BZRO-taken).

De loonsom valt lager uit dan begroot door niet ingevulde vacatureruimte (gemiddeld over het jaar: 5,1 fte) en vrijval opgenomen uren verlofstuwmeer.

Inhuur

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Inhuur	1.072.132	37.000	-
Totaal	**1.072.132**	**37.000**	**-**

De loonsom valt lager uit dan de begroting door niet ingevulde vacatureruimte. De personeelskosten als geheel (incl. inhuur) zijn hoger dan begroot, doordat er nieuwe projecten zijn verricht die niet waren opgenomen in het jaarprogramma. Hier staan ook projectbaten tegenover. Verder heeft de ontwikkeling en inrichting van LOS extra personele inzet met zich meegebracht. Per saldo is er een nadeel van ongeveer € 330.000. Hierin is ook € 275.000 verwerkt als gevolg van het treffen van een verplichting voor het IKB. In de gewijzigde begroting van 2016 was hier al rekening mee gehouden.

Verlofstuwmeer oude jaren

Bij de start van de RUD Drenthe is het overgrote deel van de medewerkers overgekomen van de deelnemers. In het Sociaal Statuut is bepaald dat de door deze medewerkers opgebouwde verlofuren mee over gingen naar de RUD Drenthe. Dit zogenaamde "verlofstuwmeer" is een verplichting voor de RUD Drenthe. Deze verplichting bedraagt € 330.028 (peildatum ultimo 2014). Dit is per medewerker berekend op basis van het bruto-uurtarief (inclusief werkgeverslasten) maal het volume aan verlofdagen. Conform de richtlijnen BBV, artikel 43, lid 3, dient er een verplichting te worden opgenomen als er sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet gelijkblijvende volume. Evenals in 2015 is in 2016 is een gedeelte van dit verlof opgenomen en de verplichting verlaagd met € 73.689. Deze vrijval komt in mindering op de loonkosten.

Samenvattend:

Oorzaak afwijking loonsom	Bedrag	Structureel/-incidenteel
Niet ingezette vacatureruimte (5,1 fte) * gemiddelde loonsom (70.000)	357.000	Incidenteel
Hoger ingeschatte verplichting inzake IKB	25.000	Incidenteel
Vrijval opgenomen verlofuren stuwmeer	73.700	Incidenteel
Loonkostensubsidie en ziektegeld	73.600	Incidenteel
Overige	73.700	Incidenteel
Totaal	**603.000**	

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten bestaan uit de volgende onderdelen:

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Opleidingskosten	92.852	161.266	161.266
Algemene kosten	208.628	241.898	241.898
Totaal	**301.480**	**403.164**	**403.164**

Er zijn minder opleidingskosten gemaakt dan begroot. De belangrijkste reden is gelegen in het feit dat er vooral op concernniveau minder opleidingskosten zijn gemaakt dan begroot. De begrote kosten voor vakgerichte opleidingen zijn wel grotendeels besteed.

De algemene kosten zijn begroot op 3% van de loonsom. De werkelijke kosten zijn in 2016 iets lager uitgevallen. De verwachting is dat deze kosten in de toekomst verder zullen blijven stijgen doordat de organisatie in een nieuwe fase komt. Deze afwijking is van incidentele aard.

Reiskosten

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Reiskosten	278.424	356.400	356.400
Totaal	**278.424**	**356.400**	**356.400**

De reiskosten vallen in 2016 lager uit dan begroot, maar de verwachting is dat de reiskosten in 2017 gaan stijgen doordat medewerkers door de invoering van LOS meer provinciebreed ingezet kunnen worden.

Materieel

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Toolbox	38.029	51.000	51.000
Totaal	**38.029**	**51.000**	**51.000**

In 2016 zijn de onderhouds- en vervangingskosten ten behoeve van het overgekregen materieel iets lager dan begroot. In 2014 heeft de RUD Drenthe materieel meegekregen van de bevoegde gezagen. In 2016 is voor het eerst vervanging hiervan nodig geweest en de komende jaren zal er ook nieuwe apperatuur worden aangeschaft.

Uitvoeringskosten eigen beheer

De uitvoeringskosten bestaan uit de volgende onderdelen:

a. Packagedeal met de gemeente Emmen en de provincie Drenthe
b. Eigen beheer

Packagedeal met de gemeente Emmen en de provincie Drenthe

De kosten voor de packagedeal waren geraamd op € 1.617.416 en bestaan uit de volgende onderdelen:

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Gemeente Emmen	806.936	802.354	820.246
Provincie Drenthe	814.781	815.062	832.187
Totaal	**1.621.718**	**1.617.416**	**1.652.433**

De package deal, waarin de provincie Drenthe en de gemeente Emmen voor een vaste prijs een gezamenlijk pakket diensten verzorgen aan de RUD Drenthe. In de package deal is een indexering op basis van het daarvoor geldende gemeentelijke en provinciale indexcijfer overeengekomen. Om de taakstelling voor de kostenreductie te halen is één van de uitgangspunten geweest dat de leveranciers ook een prijsreductie van 10% doorvoeren. Deze is verwerkt in de begroting 2016.

Eigen beheer

De eigen beheerkosten bestaan uit de volgende onderdelen:

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Accountantskosten	20.779	25.000	25.000
Licentie en ICT-kosten	142.180	190.000	170.000
Kosten zaaksysteem LOS	336.538	336.538	-
Overige kosten	52.881	195.017	175.000
Totaal	**552.378**	**746.555**	**370.000**

In het bedrijfsplan is er een berekening gemaakt voor de benodigde PIOFACH-taken in 2016. De totale kosten waren oorspronkelijk geraamd op € 2 miljoen. In de dienstverleningsovereenkomst met de provincie Drenthe en de gemeente Emmen is een vaste levering voor huisvesting, ICT, administratie en advies overeengekomen van ongeveer € 1,65 miljoen. Daarnaast is er een raming gemaakt voor de overige PIOFACH-taken zoals hiervoor beschreven. In het jaar 2016 zijn deze taken nog niet volledig uitgevoerd. Dit heeft enerzijds te maken met lagere kosten voor licentie/ICT-kosten. De licenties en daarmee de kosten op de aansluiting voor de landelijke voorzieningen zoals KvK en de basisregistratie zijn nog niet volledig ingevoerd als gevolg van de vertraging van het zaaksysteem (LOS). Hierdoor heeft

er een onderbesteding van dit budget plaatsgevonden. Ook zijn de overige kosten lager dan begroot doordat er weinig juridische trajecten zijn geweest voor de interne bedrijfsvoering. De OR heeft in 2016 de aan hun beschikbare gestelde middelen voor een groot deel niet hoeven te benutten.

In de gewijzigde begroting is het budget voor het Eigen beheer verhoogd met de kosten voor het zaaksysteem LOS. Deze waren initieel opgenomen onder de kapitaallasten. Zie toelichting onder kapitaallasten.

Accountantskosten
De RUD Drenthe is in 2014 een contract aangegaan met Deloitte Accountants BV voor de duur van 3 jaar. Het contract is in 2016 aangepast en bedraagt € 19.950 per jaar.

Projectkosten

De projectkosten bestaat uit het volgende onderdeel.

Leges
De RUD Drenthe is per 1 januari 2014 gemandateerd door de gemeenten inzake de inning en heffing van leges. Het betreffen de leges voor de luchtvaart en de Wabo. De RUD Drenthe draagt zorg voor de verrekening met de gemeenten waarbij 70% van de geïnde Wabo-leges bij de RUD Drenthe in rekening worden gebracht door de gemeenten.
De baten met betrekking tot de leges worden verantwoord onder de post Projectbaten. Per saldo levert dit een opbrengst op van € 15.165. Dit is lager dan de raming van € 88.000. Zie toelichting onder de projectbaten.

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Legeskosten	80.864	170.000	-
Totaal	**80.864**	**170.000**	**-**

In tegenstelling tot eerdere jaren zijn in de begroting van 2016 de kosten met betrekking tot de leges separaat begroot. Dit is middels een begrotigingswijziging doorgevoerd.

De uitvoering van leges behoort tot een structurele taak van de RUD Drenthe.

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn als volgt opgebouwd:

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Investering zaaksysteem	-	18.000	359.403
Totaal	**-**	**18.000**	**359.403**

In 2014, 2015 en 2016 heeft er een investering in de ontwikkeling van het zaaksysteem (LOS) plaatsgevonden. Deze aanloopkosten zijn volledig geactiveerd. In de bijdrage van de bevoegde gezagen was reeds rekening gehouden met deze investering. Dit gedeelte van de bijdrage is in mindering gebracht op het investeringsbedrag (netto methode). Hierdoor zijn er geen kapitaallasten.

Incidentele lasten

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Ondersteuning nieuwe organisatie	26.641	285.000	100.000
Totaal	**26.641**	**285.000**	**100.000**

De incidentele lasten bestaan uit de volgende onderdelen:

a. Kosten ondersteuning nieuwe organisatie: deze post (€100.000) is maar deels gebruikt (€ 27.641).
b. Kosten Asbest- en zonebeheer: de werkzaamheden zijn voor een groot gedeelte uitgevoerd. De kosten zijn echter geboekt onder inhuur personeel.

Onvoorzien

In de primitieve begroting is in ons programma een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen ad € 120.000. De raming van deze post is gebaseerd op ongeveer 1% van de begroting.

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging
Onvoorzien	-	122.400	122.400
Totaal	**-**	**122.400**	**122.400**

Er zijn geen onvoorziene kosten geweest in 2016.

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Begrotings-afwijking
Baten			
Deelnemersbijdragen	11.425.056	11.425.056	-
Minus: bijdrage inzake investering LOS	-	-391.171	-391.171
Projectbaten	258.000	381.149	123.149
Totale baten	**11.683.056**	**11.415.034**	**-268.022**
Lasten			
Personeel			
Loonsom	8.549.287	7.946.267	603.020
Inhuur	37.000	1.072.132	-1.035.132
Overige personeelskosten	403.164	301.479	101.685
Reiskosten	356.400	278.424	77.977
Personeel	*9.345.851*	*9.598.302*	*-252.450*
Materieel			
Materieel	258.000	38.029	12.971
Uitvoeringskosten eigen beheer			
Packagedeal	1.617.416	1.621.718	-4.302
Eigen beheer	746.555	552.378	194.177
Uitvoeringskosten eigen beheer	*2.363.971*	*2.174.096*	*189.875*
Projectkosten			
Projectkosten	*170.000*	*80.864*	*89.136*
Kapitaallasten			
Investering workflowsysteem	18.000	-	18.000
Kapitaallasten	*18.000*	-	*18.000*
Incidentele lasten			
Ondersteuning nieuwe organisatie	285.000	26.641	258.359
Incidentele lasten	*285.000*	*26.641*	*258.359*
Totale lasten	**12.233.822**	**11.917.932**	**315.890**
Onvoorzien	*122.400*	**-**	*122.400*
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	**-673.166**	**-502.897**	**-170.269**
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	**-**	**-**
Gerealiseerde resultaat	**-673.166**	**-502.897**	**-170.269**

Analyse begrotingsafwijkingen
Hiervoor is ook reeds voor de onderdelen van ons programma ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers voor en na wijziging. Bij dit totaaloverzicht wordt aanvullend nog de volgende toelichting gegeven:

De afwijkingen ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt door een aantal zaken.

1. De deelnemersbijdrage is conform begroting geweest. Echter, een gedeelte van de deelnemersbijdrage is bestemd als bijdrage voor de investeringen in het nieuwe zaaksysteem LOS. Dit gedeelte wordt dan ook rechtstreeks ten gunste van de materiële vaste activa op de balans gebracht en moet daarom, evenals in vorige begrotingsjaren, in de jaarrekening gepresenteerd worden als verlaging van de deelnemersbijdrage.
2. Incidentele meevaller: De loonsom valt lager uit dan de begroting vooral door niet ingevulde vacatureruimte. De personeelskosten als geheel (incl. inhuur) zijn hoger dan begroot, doordat nieuwe projecten zijn verricht die niet waren opgenomen in het jaarprogramma. Hier staan ook projectbaten tegenover. Verder heeft de ontwikkeling en inrichting van LOS extra personele inzet met zich meegebracht. Per saldo is er een nadeel van ongeveer € 330.000. Hierin is ook € 275.000 verwerkt als gevolg van het treffen van een verplichting voor het Individueel Keuze Budget (IKB). In de gewijzigde begroting van 2016 was hier al rekening mee gehouden.
3. De overige personeelskosten: De afwijking op deze post is een saldo van lagere opleidingskosten en lagere algemene kosten. Er zijn vooral op concernniveau minder opleidingskosten gemaakt dan begroot. De begrote kosten voor vakgerichte opleidingen zijn wel grotendeels besteed.
   De algemene kosten zijn begroot op 3% van de loonsom. De werkelijke kosten zijn in 2016 iets lager uitgevallen. De verwachting is dat deze kosten in de toekomst verder zullen blijven stijgen doordat de organisatie in een nieuwe fase komt.
4. De reiskosten vallen lager uit dan begroot. De verwachting is dat de reiskosten gaan stijgen doordat medewerkers door de invoering van LOS meer provinciebreed ingezet zullen worden.
5. Materieel: in 2014 heeft de RUD Drenthe materieel meegekregen van de bevoegde gezagen. In 2016 is voor het eerst vervanging hiervan nodig geweest.
6. Uitvoeringskosten in eigen beheer: In 2016 is er een raming gemaakt voor de PIOFACH-taken eigen beheer. In het jaar 2016 zijn deze taken nog niet volledig uitgevoerd. Dit heeft te maken met lagere kosten voor licentie/ICT-kosten en overige kosten. De licenties en daarmee de kosten op de aansluiting voor de landelijke voorzieningen zoals KvK en de basisregistratie zijn nog niet volledig ingevoerd als gevolg van de vertraging van het zaaksysteem (LOS). Hierdoor heeft er een onderbesteding van dit budget plaatsgevonden. Ook zijn de overige kosten lager dan begroot doordat er maar weinig juridische trajecten zijn geweest voor de interne bedrijfsvoering. De OR heeft in 2016 de aan hun beschikbare gestelde middelen voor een groot deel niet hoeven te benutten.
7. Leges: Het saldo van kosten (projectkosten) en opbrengsten komt ruim onder het begrote saldo. De reden is dat er relatief kleine en minder bouwaanvragen zijn aangevraagd en door een gedeeltelijke kwijtschelding van ca.(€ 8.000) in 2016 van een legesbedrag dat in 2015 is ontvangen.
8. Kapitaalslasten: Er zijn geen rentekosten. De projectkosten voor LOS worden op advies van de accountant in tegenstelling tot de begroting niet gedeeltelijk geactiveerd, maar ineens als last genomen. Hierdoor vervallen de rente kostenen daarmee vervallen de kapitaallasten in de begroting 2017 en worden de exploitatiekosten evenredig verhoogd. Hiertoe zal een budgettair neutrale begrotigingswijziging worden ingediend voor 2017.

9. Incidentele kosten:
    a. Lagere kosten (€ 100.000) ondersteuning nieuwe organisatie: deze post is maar deels gebruikt. (€ 27.000)
    b. Kosten Asbest- en zonebeheer: de werkzaamheden zijn voor een groot gedeelte uitgevoerd. (ca. 1.325 uren en € 164.000) De kosten zijn echter geboekt onder inhuur personeel.
10. Van de post Onvoorzien is in 2016 geen gebruik gemaakt.

	Bedrag	**Structureel/incidenteel**
Deelnemersbijdrage	- 391.171	Incidenteel
Projectbaten (o.a. Leges)	123.149	Incidenteel
Loonsom	603.020	Incidenteel
Inhuur	-1.035.132	Incidenteel
Overige personeelskosten	101.685	Incidenteel
Reiskosten	77.977	Incidenteel
Materieel	12.971	Incidenteel
Uitvoeringskosten eigen beheer	189.875	Incidenteel
Projectkosten (Leges)	89.136	Incidenteel
Kapitaallasten	18.000	Incidenteel
Incidentele kosten	258.359	Incidenteel
Onvoorzien	122.400	Incidenteel
Totaal	**170.269**	

Analyse begrotingsrechtmatigheid
In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening moet een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening worden gemaakt (artikel 28, onderdeel a, van de BBV).

Binnen de RUD Drenthe is er sprake van 1 programma: Milieutaken. Analyse van begrotingsrechtmatigheid dient plaats te vinden op het niveau van de programma's. Binnen een programma moeten de totale lasten in ogenschouw worden genomen. Op totaalniveau is sprake van een onderschrijding van de begroting. Daarmee voldoet de RUD Drenthe aan de eis van begrotingsrechtmatigheid.

2.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is per 1 januari 2013 in werking getreden. De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van alle topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector, ook moet worden verantwoord als de norm niet is overschreden.
De maximum norm van de WNT bedraagt 100% van een ministersalaris. Het maximum voor het jaar 2016 bedraagt € 179.000. Deze norm geldt voor alle medewerkers in de publieke en semipublieke sector.

Onder de definitie van topfunctionaris vallen:
a. de leden van het hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon die valt onder de WNT
b. de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikte aan dat orgaan
c. degene of degenen belast met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of de gehele instelling

Hierna volgt een opsomming van alle functionarissen.

Naam	Functie	Duur dienstverband in het verslagjaar	Omvang dienstverband in het verslagjaar	Beloning
Gedeputeerde C. Bijl	Lid AB/DB	25/05/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder T.J. Wijbenga	Lid AB/DB	1/1/2016-27/11/2016	0	-
Burgemeester M.J.F.J. Thijsen	Lid AB/DB	28/11/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder H. Heijerman	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder M. Hoogeveen	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder F.A.J. Buijtelaar	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder J. Huizing	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder J . Ten Kate	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder J. Otter	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder G. Vos	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder J. de Vos	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Burgemeester T. Baas	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder H. Kosters	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-
Wethouder H. Geertsma	Lid AB/DB	1/1/2016-31/12/2016	0	-

Hieronder volgt een opsomming van de topfunctionaris.

Naam	Functie	Duur dienst-verband in het verslagjaar	Omvang Dienst-verband in het Verslag-jaar	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkosten vergoeding	Voorziening-en t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	Beloning in het voor-gaande jaar	Motivering voor de overschrij-ding van de maximum bezoldigings-norm
De heer J.J. Vogelaar	Directeur RUD Drenthe	1/1/2016-31/12/2016	1	96.778	4.751	11.575	109.215	Geen overschrijding

Voor alle (top)functionarissen geldt dat het geldende beloningsmaximum over het jaar 2016 niet is overschreden. De RUD Drenthe heeft voldaan aan de WNT.

Beëindigingsvergoeding
Naast het publiceren van de bezoldigingen dienen ook de beëindigingsvergoedingen gepubliceerd te worden wanneer deze de norm te boven gaan. De maximale ontslagvergoeding bedraagt € 75.000 en geldt ook wanneer de ontslagvergoeding in termijnen wordt betaald.
Voor de niet-topfunctionarissen betreft de maximale ontslagvergoeding € 179.000. In het jaar 2016 zijn geen beëindigingsvergoedingen aan top- en niet-topfunctionarissen uitbetaald.